به نام خدا

گزارش دوم آزمایشگاه سیستم عامل

سید علیرضا میرشفیعی - ۱۰۱۰۱۵۳۲ میر میر میر صفری - ۸۱۰۱۰۱۵۷۱ محمد صدرا عباسی - ۸۱۰۱۰۱۴۶۹

بخش تشريحي

سوال ١

چگونگی پنهان سازی جزئیات فراخوانی های سیستمی:

با توجه به تعریف ماکروی SYSCALL در فایل usys.S، جزئیات سطح پایین مربوط به پیادهسازی یک فراخوانی سیستمی، از جمله:

- قرار دادن شمارهی system call مربوطه در رجیستر eax
- پرتاب وقفه نرمافزاری (int \$T_SYSCALL) به هسته برای انتقال کنترل
- و دریافت مقدار بازگشتی از هسته و ادامه اجرای برنامه سطح کاربر پس از بازگشت

همگی از دید برنامهنویس پنهان میشوند. بنابراین، برنامهنویس صرفاً با فرض انجام صحیح این مراحل در پسزمینه، میتواند بر پیادهسازی منطق sysproc.c در فایلهایی مانند sysproc.c و proc.c تمرکز کند، بدون نیاز به درگیر شدن با جزئیات انتقال کنترل بین user space و kernel space.

همچنین پیاده سازی توابع پایه ای که در بسیاری از برنامه های سطح کاربر کاربرد دارند در فایل Julib.c

دلایل استفاده از abstraction:

- از اونجایی که جزئیات پیاده سازی سطح پایین از دید برنامه نویس پنهان است قابلیت توسعه آن افزایش میابد چون بیشتر درگیر پیاده سازی منطق اصلی برنامه می شود
  - به دلیل عدم دسترسی مستقیم برنامه نویس به رجیستر ها احتمال باگ کمتر می شود
  - اگر بخواهیم در معماری سیستم عامل تغییر اساسی ایجاد کنیم لازم است تنها فایل های سطح پایین رو تغییر دهیم و منطق اصلی برنامه های سطح کاربر تغییر نمی کند

سوال ٢

Vsyscall
 بعضی از توابع پرکاربرد در جای خاصی از حافظه قرار

می گیرند که توسط کرنل مقدار دهی می شود اما برنامه های سطح کاربر هم می توانند مستقیم آن را بخوانند و این فرایند بدون تغییر مد از کاربر به کرنل انجام می شود که به دلیل عدم سربار باعث سریع بودن سیستم کال مجازی می شود

- Signals •
- کرنل می تواند سیگنال به برنامه ها بفرستد و برنامه ها نیز می توانند سیگنال هندلر تعریف کنند. سیگنال ها می توانند هر زمانی و به صورت آسنکرون اجرا شوند
- مراح و /sys و /proc
   هر دو سیستم فایل های مجازی اند که حاوی اطلاعات واقعی کرنل می باشند. می توان بدون سیستم کال این فایل ها را باز کرد, خواند و در آنها نوشت
- Shared memory
   برای رد و بدل کردن دیتا بین کرنل و فضای کاربر می توان بخشی از حافظه رو به صورت
   مشترک بین هر دو استفاده کرد که امکان دسترسی مستقیم به دیتا را در هر دو بخش فراهم می
   کند
  - Sockets
     برنامه ها می توانند به یکدیگر یا کرنل از طریق سوکت ها پیام ارسال کنند

سوال ٣

تنها تله ای که به صورت مستقیم توسط برنامه های فضای کاربر فعال می شود، system call است. در این حالت، برنامه می کاربر با فعال سازی یک Gate از نوع Trap که دارای سطح دسترسی $DPL_USER = 3$ می $DPL_USER = 3$ است، در خواست خود را به کرنل ارسال می کند اما وقفه های سخت افزاری و استثناها (Exceptions) توسط سخت افزار یا پردازنده به طور خود کار ایجاد می شوند و نباید توسط فضای کاربر صدا زده شوند. به همین دلیل، Gate های مربوط به این تله ها دارای DPL = 0 هستند تا فقط از سمت کرنل یا DPL = 0 قابل فعال سازی باشند. در غیر این صورت امنیت و ثبات کرنل به خطر می افتد.

سوال ۴

این کار به این دلیل انجام می شود که در صورت تغییر privilege level، لازم است پردازنده از یک پشته ی جدید (مختص سطح جدید) استفاده کند و برای بازگشت صحیح، آدرس پشته ی قبلی (ss و esp) نیز حفظ شود.

اما اگر سطح دسترسی تغییر نکند، نیازی به تغییر پشته نیست و بنابراین push این مقادیر ضرورتی ندارد.

سوال ۵

argint(int n, int *ip)

از این تابع برای گرفتن آرگومان های integer یک systemcall استفاده می شود. در تابع مشخص شده n نشان دهنده شماره یارامتری است که باید دریافت شود.

این تابع برای دریافت آرگومان ها از user stack از رجیستری به نام esp استفاده میکند.این رجیستر به بالاترین نقطه استک اشاره می کند.نحوه بدست آوردن مکان دقیق پارامتر مورد نظر نیز بصورت esp+4+4*n است.

argptr(int n, char **pp, int size)

از این تابع برای گرفتن nامین آرگومان systemcall که pointer argument است استفاده می شود.

argstr(int n, char **pp)

از این تابع برای گرفتن nامین آرگومان systemcall که اشاره گری به یک string است استفاده می شود. شود. وظیفه دیگر تابع این ات که string موردنظر valid است و به null ختم می شود. دلیلی که argptr بازه های آدرس ورودی را بررسی می کند این است که اشاره گر مورد نظر در محدوده اختصاص یافته به process حضور داشته باشد.از طرف دیگر بررسی می کند که اشاره گر به بخش معتبری از حافظه با اندازه مشخص دسترسی پیدا کند.این مرحله اطمینان حاصل می کند که kernel memory به user process

```
C synflec x

C synflec y (20++) @ syn_duplooid)

52  | return -1;
53  | struct file *f;
54  | int fd;  | Russ Cox, 16 years ago * rearrangements and cleanup for text =

60  | if(argidinie, pfd: 0, pfd: 0, pfd: 6, 0)  | return -1;
61  | if(defdalloct(f)) < 0)  | return -1;
62  | return -1;
63  | if(ifdefdalloct(f)) < 0)  | return -1;
64  | return -1;
65  | struct file *f;
67  | int n;
68  | int n;
79  | sys_read(void)

69  | int n;
70  | char *p;
71  | return -1;
72  | if(argidinie, pfd: 0, pfd: 0, pfd: 0, ffd: 0,
```

در sys_read درصورتی که argptr بازه آدرس ورودی را بررسی نمی کرد، wernel memory مقدار p را می توانست اشاره گر به یک آدرس غیرقابل قبول یا اشاره گر به اشاره گر انتخاب کند.

بررسی گام های اجرای فراخوانی سیستمی در سطح کرنل توسط gdb

ابتدا یک برنامه کاربر ساده می نویسیم که سیستم کال انجام دهد:

```
#include "types.h"
#include "user.h"

Windsurf: Refactor | Explain | Generate Function Comment | ×
int main(int argc, char* argv[]) {

   int pid = getpid();

   printf(1, "PID result : (%d)\n", pid);
   exit();
}
```

سپس سیستمعامل را در حالت دیباگ اجرا کرده و gdb را به آن متصل میکنیم. برای این کار، ابتدا این دستور را اجرا میکنیم: make qemu-gdb این دستور را اجرا میکنیم: gdb را اجرا کرده و به پورت دیباگ متصل می شویم:

gdb kernel (gdb) target remote :26000

سپس روی syscall یک brake point ست می کنیم

اجرا را تا رسیدن به نقطه مورد نظر ادامه می دهیم سپس برنامه کاربر را در کنسول فراخوانی می کنیم و با یک bt خروجی به صورت زیر خواهد بود:

```
(gdb) bt
#0 syscall () at syscall.c:181
#1 0x801069ed in trap (tf=0x8dffefb4) at trap.c:43
#2 0x8010678c in alltraps () at trapasm.S:20
#3 0x8dffefb4 in ?? ()
Backtrace stopped: previous frame inner to this frame (corrupt stack?)
```

- دستور bt
- در GDB برای مشاهده ی پشته ی فراخوانی (call stack) استفاده می شود. با اجرای این دستور، می توان توالی توابعی را که منجر به وضعیت فعلی اجرای برنامه شدهاند را مشاهده کرد.
- تحلیل خروجی
   خروجی نشان می دهد که فراخوانی ابتدا از فضای کاربر آغاز شده، سپس وارد مسیر
   خروجی نشان می دهد که فراخوانی ابتدا از فضای کاربر آغاز شده، سپس وارد مسیر
   assembly در کد alltraps شده و از آنجا به تابع τταρframe و تشخیص شماره تله برابر با trap
   خنرل به تابع syscall منتقل می شود. در syscall، با استفاده از شماره کنترل به تابع

(مقدار eax) تابع متناظر از آرایه syscalls فراخوانی می شود. این خروجی نحوه ورود از فضای کاربر به هسته و مسیر اجرای سیستم کال را نشان می دهد

■ کاربرد دستور down و up:

دستور down در GDB برای حرکت به فریم پایین تر در پشته ی فراخوانی استفاده می شود؛ یعنی به تابعی که تابع فعلی را فراخوانی کرده است. این دستور برای بررسی context توابع قبلی، آرگومان های ورودی و محل دقیق فراخوانی آن ها کاربرد دارد. دستور up در مقابل، برای بازگشت به فریم بالاتر در stack به کار می رود؛ یعنی به تابعی که توسط فریم فعلی فراخوانی شده است. این ابزار کمک می کند در پشته جابه جا شویم و وضعیت اجرای برنامه در سطوح مختلف را تحلیل کنیم.

در ادامه باید از دستور down استفاده کرده و محتوای رجیستر eax را تحلیل کنیم:

```
(gdb) down
Bottom (innermost) frame selected; you cannot go down.
(gdb)
```

این پیغام نشان می دهد که در پایین ترین سطح پشته قرار داریم و امکان رفتن به فریم پایین تر وجود ندارد. بنابراین با اجرای دستور up یک سطح به بالا برمی گردیم و وارد فریم مربوط به تابع p tf->eax می شویم. در این فریم، به ساختار trapframe دسترسی داشته و با استفاده از دستور system call مقدار شماره الماره الماره عن کنیم:

مقدار شماره سیستمکال برابر ۵ است و این به این دلیل است که قبل از اجرای اصلی برنامه کاربر ، هستهی سیستمعامل ابتدا نیاز دارد ورودی کاربر را پردازش کند. این ورودی خوانده می شود و برای این کار، system call شماره ۵ که مربوط به read است، فراخوانی می شود. پس از آن، سیستم کال های دیگری مانند fork، exec، و در نهایت getpid اجرا خواهند شد. بنابراین مشاهده ی کال های دیگری مانند system call read و در نهایت getpid اجرای پشته (call stack) نشان می دهد که هنوز به نقطه ای نرسیده ایم که ووtpid فراخوانی شده باشد.

اجرا را ادامه می دهیم تا شماره سیستم کال برابر getpid یا همان ۱۱ شود:

```
#1 0x801069ed in trap (tf=0x8dffefb4) at trap.c:43
43
            syscall
(gdb) p tf->eax
$6 = 5
(gdb) c
Continuing.
Thread 1 hit Breakpoint 1, syscall () at syscall.c:181
          struct proc *curproc = myproc(
181
(gdb) up
#1 0x801069ed in trap (tf=0x8dffefb4) at trap.c:43
43
            syscall(
(gdb) p tf->eax
$7 = 1
(gdb) c
Continuing.
Thread 1 hit Breakpoint 1, syscall () at syscall.c:181
         struct proc *curproc = myproc(
(gdb) up
#1 0x801069ed in trap (tf=0x8dffefb4) at trap.c:43
43
            syscall(
(gdb) p tf->eax
$8 = 3
(gdb) c
Continuing.
Thread 1 hit Breakpoint 1, syscall () at syscall.c:181
          struct proc *curproc = myproc
181
(gdb) up
#1 0x801069ed in trap (tf=0x8df1bfb4) at trap.c:43
43
            syscall(
(gdb) p tf->eax
$9 = 12
(gdb) c
Continuing.
Thread 1 hit Breakpoint 1, syscall () at syscall.c:181
181
         struct proc *curproc = myproc(
(gdb) up
#1 0x801069ed in trap (tf=0x8df1bfb4) at trap.c:43
43
            syscall(
(gdb) p tf->eax
$10 = 7
(gdb) c
Continuing.
Thread 1 hit Breakpoint 1, syscall () at syscall.c:181
         struct proc *curproc = myproc(
181
(gdb) up
#1 0x801069ed in trap (tf=0x8df1bfb4) at trap.c:43
43
            syscall()
(gdb) p tf->eax
$11 = 11
(dbp)
```

ارسال آرگومان های فراخوانی های سیستمی

برای پیاده سازی systemcall خواسته شده ابتدا منطق آنرا در proc.c پیاده سازی می کنیم:

```
C proces of stanged 30 set_sleep_syscall

C proces of stanged 30 set_sleep_syscall

C proces of stanged 30 set_sleep_syscall

State = states[p->state];

state = states[pot];

state = s
```

سپس در مرحله بعدی برنامه را در sysproc.c پیاده می کنیم:

در مرحله بعد شماره systemcall را به systemcall اضافه می کنیم:

در syscall.c تمام declaration های مربوطه را انجام می دهیم:

در usys.s کار declaration را انجام می دهیم:

اضافه کردن declaration در

```
C userh > C userh > CC userh > CC
```

اضافه کردن declaration در

تغییرات makefile:

```
qemu-memfs: xv6memfs.img
$(QEMU) -drive file=xv6memfs.img,index=0,media=disk,format=raw -smp $(CPUS) -m 256
.gdbinit: .gdbinit.tmpl
    sed "s/localhost:1234/localhost:$(GDBPORT)/" < $^ > $@
qemu-gdb: fs.img xv6.img .gdbinit
   @echo "*** Now run 'gdb'." 1>62
   $(QEMU) -serial mon:stdio $(QEMUOPTS) -5 $(QEMUGDB)
qemu-nox-gdb: fs.img xv6.img .gdbinit
  @echo "*** Now run 'gdb'." 1>62
  $(QEMU) -nographic $(QEMUOPTS) -S $(QEMUGDB)
forktest: forktest.o $(ULIB)
mkfs: mkfs.c fs.h
gcc -Werror -Wall -o mkfs mkfs.c
fs.img: mkfs README $(UPROGS)
    ./mkfs fs.img README $(UPROGS)
```

clean: rm -f *.tex *.dvi *.idx *.aux *.log *.ind *.ilg \ } %p g/g Launchpad ⊙⊙∆o Ravo-public XiDebug ۞ ▷ Å

پیاده سازی user program:

توضیحات مربوط به پیاده سازی:

برای پیاده سازی این بخش در proc.c منطق systemcall را پیاده سازی کردیم که در آن برای هر عدد عدد برابر بود،پس عدد عدد برابر بود،پس عدد reverse آن را ساخته و بررسی می کنیم که اگر reverse عدد با خود عدد برابر بود،پس عدد print را یافته و آنرا print می کنیم.در برنامه کاربر نیز ابتدا مقدار مقدار در متغیر prev_val_ebx د prev_val_ebx د ورودی کاربر را در آن ذخیره می کنیم و systemcall را صدا زده و پس از پایان systemcall مقدار قبلی رجیستر ebx را دوباره در آن ذخیره می کنیم. نتیجه اجرا:

پیاده سازی فراخوانی سیستمی خواباندن پردازه

برای پیاده سازی systemcall خواسته شده ابتدا منطق آنرا در proc.c پیاده سازی می کنیم:

سپس در مرحله بعدی برنامه را در sysproc.c پیاده می کنیم:

در مرحله بعد شماره systemcall را به systemcall اضافه می کنیم:

در syscall.c تمام declaration های مربوطه را انجام می دهیم:

در usys.s کار declaration را انجام می دهیم:

اضافه کردن declaration در

```
C users b > C user
```

اضافه کردن declaration در

```
C defs.h yCC-> Q allocomorgide_t*, wint_wint)

17 void setproc(struct proc*);
18 void sleep(void*, struct spinlock*);
19 void userinit(void);
120 int valt(void);
121 void vakep(void*);
122 void yield(void);
123 void next_patindrome(int);
124 int set_sleep_system_time(struct trodate*);
125 void square(struct spinlock*);
126 void square(struct spinlock*);
127 void acquire(struct spinlock*);
128 void getcallerpcs(void*, wint*);
129 void getcallerpcs(void*, wint*);
130 void getcallerpcs(void*, wint*);
131 void initio(s(struct spinlock*);
132 void pushcli(void);
133 void release(struct spinlock*);
134 void initio(s(struct spinlock*);
135 void pushcli(void);
136 void pushcli(void);
137 void pushcli(void);
138 void release(struct spinlock*);
139 void pushcli(void);
130 void release(struct sleeplock*);
140 void release(struct sleeplock*);
151 void release(struct sleeplock*);
152 void release(struct sleeplock*);
153 void release(struct sleeplock*);
154 void initio(struct spinlock*);
155 void release(struct sleeplock*);
156 void release(struct sleeplock*);
157 void nemove(void*, const void*, wint); Unknown type name 'wint'; did you mean 'int'? (fixes available)
158 void* nemove(void*, const void*, wint); Unknown type name 'wint'; did you mean 'int'? (fixes available)
159 void* nemove(void*, const void*, wint); Unknown type name 'wint'; did you mean 'int'? (fixes available)
150 void* nemove(void*, const void*, wint); Unknown type name 'wint'; did you mean 'int'? (fixes available)
150 void* nemove(void*, const char*, wint); Unknown type name 'wint'; did you mean 'int'? (fixes available)
150 void* nemove(void*, const char*, wint); Unknown type name 'wint'; did you mean 'int'? (fixes available)
151 void* nemove(void*, const char*, wint); Unknown type name 'wint'; did you mean 'int'? (fixes available)
152 void* nemove(void*, const char*, wint); Unknown type name 'wint'; did you mean 'int'? (fixes available)
153 void* nemove(void*, const char*, wint); Unknown type name 'wint'; did you mean 'int'? (fixes available)
154 void* ne
```

تغییرات makefile:

```
qemu-memfs: xv6memfs.img
$(QEMU) -drive file=xv6memfs.img,index=0,media=disk,format=raw -smp $(CPUS) -m 256
qemu-nox: fs.img xv6.img
     $(QEMU) -nographic $(QEMUOPTS)
.gdbinit: .gdbinit.tmpl
sed "s/localhost:1234/localhost:$(GDBPORT)/" < $^ > $@
qemu-gdb: fs.img xv6.img .gdbinit
   @echo "*** Now run 'gdb'." 1>62
   $(QEMU) -serial mon:stdio $(QEMUOPTS) -5 $(QEMUGDB)
qemu-nox-gdb: fs.img xv6.img .gdbinit
  @echo "*** Now run 'gdb'." 1>&2
  $(QEMU) -nographic $(QEMUOPTS) -S $(QEMUGDB)
      _zomble\
_user_curly_brace_correction_check\
_next_palindrome\
_set_sleep_syscall\
```

پیاده سازی user program:

```
C set_sleep_systalic > ...

C
```

```
C set_step_systalic X

Ost_ctep_systalic X

Ost_cte
```

منطق systemcall در proc.c پیاده شده است.در systemcall زمان به میزانی که ورودی خواسته نگه داشته می شود و در آنجا اختلاف بدست آمده به عنوان خروجی نوشته می شود. عنوان خروجی نوشته می شود. نتیجه اجرا:

پاسخ سوال مطرح شده:اولین مورد که باید به آن اشاره کرد این است که cmostime زمان کنونی را از real-time clock می خواند.

ساعت سیستم از tick سخت افزار کمک گرفته و با هر timer interrupt مقدار tick را افزایش می دهد.

وظیفه rtc نگهداری زمان واقعی است.cmostime زمان رو با دقت ثانیه نشان می دهد ولی زمانی که tick برمیگرداند با دقت ۱۰ میلی ثانیه خواهد بود بنابراین اگر زمانی که به عنوان ورودی میدهیم در حد ۱۰ میلی ثانیه باشد زمانی که Cmostime نشان میدهد متفاوت خواهد بود.

تاثیر خواباندن process برای مدت زمان معین تنها prcess را می خواباندن ولی ساعت سیستم به کار خود ادامه خواهد داد.